

EDITORIAL

El nostre país, Catalunya, va perdre la por i, el 10 de juliol, es manifestà multitudinàriament i pacífica. Això provocà altres reaccions de suport d'un grup de diputats anglesos.

Nou diputats del Parlament de Londres han presentat una moció a la cambra a favor d'un referèndum per la independència de Catalunya. L'ocupació de Catalunya el 1714 pels absolutistes francesos i castellans fou possible per la

traïció del Parlament anglès d'aquell temps dels seus aliats a Catalunya a canvi del dret de vendre esclaus a l'Imperi Espanyol entre d'altra bijuteria (Veure com Anglaterra va traïr els catalans):

“Que aquesta Cambra observa que més d'un milió de persones han participat en la manifestació del 10 juliol 2010 a Barcelona a favor dels drets reals de Catalunya; es felicita el continuat debat sobre la Constitució de Catalunya; creu que Catalunya és una nació; reconeix que votacions organitzades amb independència mostren una majoria a favor de la independència; expressa preocupació perquè la voluntat democràtica del poble de Catalunya mostrada pel referèndum de 2006 sobre l'Estatut d'Autonomia ha estat violada



Manifestació a Barcelona el dia 10 de juliol d'enguany

per la justícia de Madrid en el seu fallo de juny 2010; expressa una preocupació addicional perquè futurs desenvolupaments constitucionals pateixin retallades judicials d'organitzacions que no són neutrals o independents en aquesta matèria; i crida perquè l'Estatut de 2006 s'apliqui tal com s'ha votat a les urnes i perquè els residents de Catalunya puguin lliurement determinar democràticament el seu propi futur.” Signat per Hywel Williams, Elfyn Llwyd, Jonathan Edwards, Pete Wishart, Angus Brendan MacNeil, Mike Weir, Caroline Lucas, Stewart Hosie, Eilidh Whiteford, diputats del Parlament de Londres.

(Catalan Statute of Autonomy, Early Day Motion, Parliament UK, 14 juliol 2010)

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm/cmmedm/100714e01.htm>



NOTÍCIES

• Els dies 6, 7 i 8 d'agost, es va celebrar la Festa Major a la nostra vila. Aquest any, coincidint amb el dia de sant Salvador, patró de Tarroja.

Divendres a la nit, festa jove “Alertarroja” amb l’actuació del grup local *Bord de Sacirera*, que fou molt aplaudit, tot i que va tenir un temps d’actuació mins a causa del poc rigor en l’horari del concert. La resta de grups que van intervenir en el concert foren *Sherpah*, *Karbunko*, *Insershow*.

La nit va ser animada sobretot per a la gent molt jove.

Dissabte dia 7, a la tarda, jocs per als més petits a la plaça Nova amb la participació de pares dels menuts que van exercir un paper força animador. La grata imaginació del grup organitzador, al qual volem aplaudir, va tenir els vaillets entretinguts un parell d’hores, van gaudir de la festa d’allò més.

A la mateixa hora va ser inaugurada l’exposició, en el local de la mateixa plaça, “**Ocells al**



Tots atents escolten les normes

nostre terme”. Una mostra de seixanta-tres fotografies d’ocells i paisatges de la Segarra que alternaven els espais, són fotografies d’una bellesa extraordinària, l’autoria de les quals és de Carles Grande i Flores, col·



Jocs a la plaça. Qui estirarà més fort?



Sopar de germanor



Mostra de fotografies exposades



Dança després de sopar

laborador habitual de Terra Rubra, químic i gran aficionat a l'ornitologia.

Cal destacar la col·laboració de la revista Terra Rubra.

L'exposició va ser molt concorreguda. Només dissabte a la tarda va ser visitada per una vuitantena de persones.

La nit del mateix dissabte, "Gran sopar de Festa Major" al poliesportiu, que va aplegar una gran majoria de veïns de Tarroja. S'aconseguí omplir pràcticament aquest



Vermut a la plaça Nova

espai. Després de sopar, nit de folk amb “La banda Vinaixa” que va animar la festa i va fer participar en les danses interpretades, bona colla dels assistents.

Diumenge, dia 8 i darrer de la festa, missa a les 12 del migdia i vermut popular a la plaça. Vam gaudir d’un dia calorós i amb una aflluència de públic força notable.

A les 6 de la tarda, a l’antiga plaça de la Bàscula, exhibició de Biketrial amb Àngel Batlle, campió d’Espanya 2008 i campió de Catalunya Èlite 2009.

A les 8 del vespre ball fi de festa amb l’orquestra “Orient Éxpress”

Uns actes, amb més aflluència de públic que altres, però podem concloure que la Festa Major va ser prou lluída com per a restar-ne satisfets.

- La segona setmana del mes d’agost es va oferir “Al tancat” –Universitat del cor únic- un curs de cuina macrobiòtica, xerrades i conferències del tema. Roy Little sun és l’impulsor del centre sobre alimentació macrobiòtica i de tot aquest moviment. Una quarantena de persones es van reunir per seguir el curs i la formació sobre aquest tema que es va impartir. Persones de diferents països s’han sumat al projecte, segons diu el diari “La Mañana” de Lleida.

- Malestar entre els veïns de Tarroja i poblacions veïnes pels robatoris comesos durant aquests mesos d’estiu. La setmana després de la Festa Major, uns miserables es van emportar part de la canella de la font de la nostra vila. Ara l’aigua surt pel caneller i escapa torrent avall. La seva substitució, pels anys d’antiguitat que tenia, serà difícil de reemplaçar. Una nova pèrdua, amb més vàlua sentimental que econòmica.

Pocs dies després, el 18 d’agost, també uns lladregots van entrar de nit a la rectoria, allí van omplir les motxilles amb llibres antics, alguna imatge antiga i sobretot van remenar-



Part de la canella de la font que no es van poder emportar

ho tot, a part de forçar les portes i avariar els panys. També van remoure i escorcollar el local on Terra Rubra guarda els seus arxius, la qual cosa ha provocat l’enrenou de revisar papers i retornar-ho tot a lloc.

Per sort, algú, que de nit té el bon costum de no dormir profundament, va alertar “els mossos” i tot el que havia estat furtat s’ha pogut recuperar sense problemes. Tres joves van ser detinguts i portats a comisaria aquella mateixa nit.

- Com ja és tradicional, tenim participacions de la **Rifa de Nadal** amb el número **25392**.



- Els mesos de juliol i agost s’ha posat en marxa “El rebost de la Garbiana”, associació de consumidors i productors ecològics. Gestat a Tarroja entre el jovent durant un temps, s’ha constituït en *Associació la Garbiana*. L’accés al “Rebost” és reservat per a tots els qui se’n vulguin fer socis, i

la seva obertura en aquests moments és de tres dies a la setmana, dilluns, dimarts i dissabte, en horari comercial.

DEFUNCIÓ:

El dia 5 de setembre morí el Dr. Fernando Miguel Marqués Molias, als 54 anys d'edat.

Des de l'any 1994 era el metge titular del districte mèdic de Tarroja, ben conegut i apreciat per tots els vilatans. Donem el condol a la seva esposa Laura Fernández, els seus fills i altra família.

CURSOS ANUALS A TARROJA

Ioga: dilluns de 20.30 h a 22 h a càrrec de Quim Buil. Curs d'iniciació al ioga. Inscripcions obertes tot l'any. Inversió 25€ al mes. Contacte: lacabanasana@gmail.com

Tai Xi: cada dimarts de 20.30 h a 22 h a càrrec de Toni Garcia, mestre de l'escola Hun Yuan. Classes obertes durant tot l'any. Inversió 30€ al mes. Contacte: lacabanasana@gmail.com

Dansa del Ventre: cada dijous a partir del 7 d'octubre de 20 h a 21.30 h amb la Sofia Chriccio. Inversió 30€ al mes. Contacte: lacabanasana@gmail.com o truqueu a la Núria: 686 674 748

Constel·lacions familiars: cada dos mesos hi ha un diumenge dedicat a constel·lar, facilitat per



Rebot - Associació La Garbiana-

la terapeuta Mercè Laseca. Pròxima sessió el diumenge 26 de setembre. Contacte: lacabanasana@gmail.com

Periòdicament hi ha cursos de formació en Reiki I, II i III a càrrec de Montse Bastús, terapeuta i mestra de Reiki, que porta més de 20 anys iniciant persones. Contacte: lacabanasana@gmail.com



Full informatiu de la Vila de Tarroja

Consell de Redacció: *Josefina Carulla, Narcís Saladrígues i Mercè Torra.*

Col·laboradors: *Jeroni Artigas, Josep M. Llobet, Ramon Castellà, Jaume Secanell, Alba Vallés, Núria Verdés i Ramon M. Verdés.*

Correcció: *Servei Comarcal de Català del Consell Comarcal de la Segarra*

<http://www.terrarubra.net>

c/e: revista@terrarubra.net

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió de qui els signa.

Núm. de compte de Caixa de Terrassa: 2074 0141 20 3211764105

Edita: «**Comissió d'Estudis Tarrogencs**»
C/ de l'Església, 1 - Tel. / Fax 973 52 00 65
25211 TARROJA

Muntatge i impressió:

Saladrígues, S.L. - Ctra. de Preixana, s/n - 25250 BELLPUIG

Dip. Legal: L-2107 - 1990



**Generalitat
de Catalunya**



**Consell
Comarcal
de la Segarra**



**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida



**Ajuntament
de Tarroja**



HOMENATGE A MÀRIUS TORRES EN EL CENTENARI DEL SEU NAIXEMENT

Nasqué al carrer Major de Lleida un 30 d'agost del 1910. Enguany se celebra el centenari del seu naixement. Volem des de la nostra petita finestra de Terra Rubra retre homenatge al poeta més gran de les terres de Lleida.

Màrius Torres, morí jove, -el 29 de setembre de 1942- a l'edat de trenta-dos anys al sanatori de Puig d'Olena, allí va intentar inútilment guarir-se de la tuberculosi. En Màrius, els seus darrers temps, els va viure en circumstàncies prou difícils, una malaltia incurable i tot el país destruït per la guerra, alhora que els seus ideals catalanistes i democràtics quedaven molt lluny. La seva vida fou curta, però fructífera. Tota la seva poesia és un cant a l'esperança.

I fes que Catalunya, avui folla i malalta superi, en el camí d'una Pàtria més alta aquest viratge tèrbol de glòria i crueltat; i que en el curs dels mesos que aquesta nit s'enfilen no siguin decebuts els Àngels que refilen: "Pau en la terra als homes de bona voluntat."



Màrius Torres. Poeta

MOLT LLUNY D'AQUÍ

Sé una ciutat, molt lluny d'aquí, dolça i secreta,
on els anys d'alegria són breus com una nit;
on el sol és feliç, el vent és un poeta,
i la boira és fidel com el meu esperit.
L'Orient hi deixà la seva sang de roses,
la mitja lluna càlida del seu minvant etern
i, enllà d'un gran silenci de persianes closes,
un riu profund que corre per una nit d'hivern.
Als seus vells carrerons, plens de fervor, arriba
jo no sé de quins segles un gris d'amor i encens;
el so de les campanes hi té una ànima viva
i el seu batec és lliure com el del cor dels nens.
Allí, més bells encara que els parcs en primavera,
els camps humils i alegres s'obren al capaltard;
en el seu gran repòs l'ànima es fa lleugera
com enmig de la vasta paciència del mar.
Res no crida el meu cor amb més tendresa, ara,
que aquells camins fondals de xops i de canyars.
El seu record fa un ròssec de recança al meu pas;
torna a la meva espatlla la mà greu del meu pare.

12 juny 1939

Fins que l'hem perdut. Que mai no ens sembla tan bella l'estimada com quan en som lluny. Que l'amor a la Pàtria s'abrandi, sobretot, a l'exili. És un tòpic..., però almenys per la meua part, durant un petit exili voluntari que estic consumant, sento afirmar-se els meus sentiments vers la meua petita pàtria: Lleida. Camino, mentalment, pels carrers i les places de la vella ciutat, i m'adono de coses que abans, quan hi era m'havien passat per alt (...)" **Els carrers de la ciutat [L'Ideal, 1936]**



EL PARE BARTOMEU CASES. UNA REVISIÓ BIOGRÀFICA

A l'hora d'aprofundir sobre la persona d'en Bartomeu Cases, la primera cosa que sobta d'aquest personatge és el poc que es coneix de la seva vida malgrat ser un dels personatges sobre qui més s'ha escrit en relació a la conquesta d'Amèrica.

Així ho reflecteixen nombrosos autors com l'Agustín Millares, l'Isacio Pérez Fernández, en Juan Friede, o l'Antonio Linares Maza, per posar-ne només uns quants.

A tall d'exemple, l'únic retrat que se'n coneix és posterior a la seva mort. No existeix una descripció de com era físicament, sobre la seva família es desconeix pràcticament tot, durant molts segles s'havia afirmat que l'any del seu naixement era 1474 i que Sevilla fou la ciutat que el va veure néixer, sense tenir-ne cap prova documental, etc.

Més recentment, s'ha donat per certa la data de 1484 com a any del seu naixement. Tal com ens diuen nombrosos autors com en

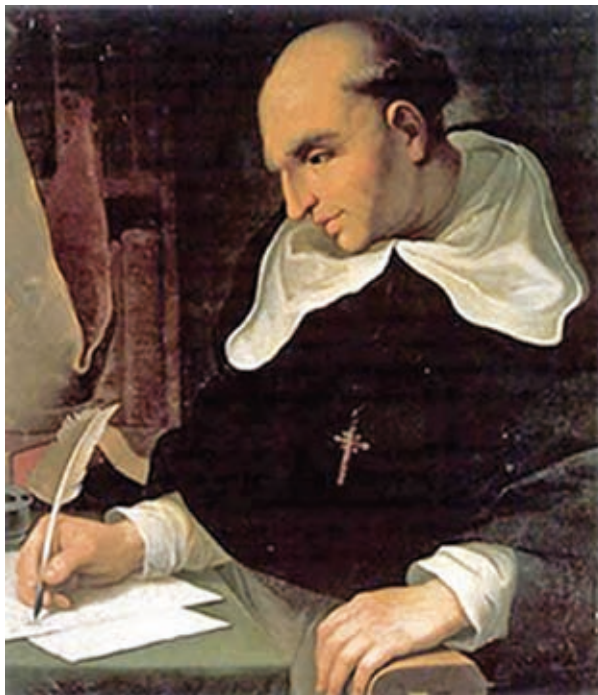
Pedro Mexía, fra Joan de la Creu, Argote de Molina, Antonio de Remesal, o l'Antoni Maria Fabié, en Cases provenia d'un il·lustre llinatge i el seu cognom fou el de Casaus com ell mateix deixà escrit en la portada de les seves dues obres més famoses *Història*

de les Índies i *Brevíssima relació de la destrucció de les Índies*, i en la seva signatura com a bisbe de Xiapes.

Pel que fa al seu lloc de naixement passa el mateix que amb la data. Durant segles s'ha afirmat que Sevilla era la seva ciutat natal, perquè així mateix ho havia dit el mateix Cases, però l'historiador andalús del segle XVII Diego Ortiz de Zúñiga

(1636-80) a la seva obra *Anales eclesiásticos y seculares de la muy noble y muy leal ciudad de Sevilla* publicada l'any 1867, no esmenta cap personatge Cases o Casaus. Així doncs, continua sent un misteri el seu lloc de naixement.

El mateix Cases contribueix al dubte o l'especulació perquè quan toca parlar del



seu pare, a la seva *Història de les Índies* dona dos noms: Pere i Francesc. Però encara hi ha algun autor que proposa un tercer nom: Antoni.

Per l'estudi fet en el seu moment per la investigadora Teresa Baqué i per les meves pròpies recerques, trobem a Catalunya membres de la nissaga Cases al llarg del segle XV i XVI. Així, per aquesta autora, els pares d'en Cases foren en Mateu (membre del Consell de Cent i assessor del portaveu del Governador) i la Paula, membres del bàndol de la Generalitat en la guerra civil de 1464-1474.

Altres Cases documentats aquí foren l'Antoni de Cases, frare del monestir de Sta. Anna de Barcelona, Antoni Cases, mercader amb una important llibreria (1448), Bartomeu Cases, canonge de la Seu de Barcelona (1432), Miquel i Pere Cases -que lluitaren en el bàndol reial durant la guerra civil-. El 1571 trobem un Bartomeu Cases que oposa a una càtedra a la Universitat de Barcelona.

Per l'Isacio Pérez Fernández sabem que probablement el pare Cases fou el gran de quatre germans, Isabel de Sosa, Caterina Casaus i Marina Casaus.

Totes aquestes dades són molt importants perquè demostren la presència continuada al llarg del temps d'una nissaga de Cases vinculats a les màximes instàncies del Principat, i, a més a més, personatges il·lustrats, experts en lleis, etc.

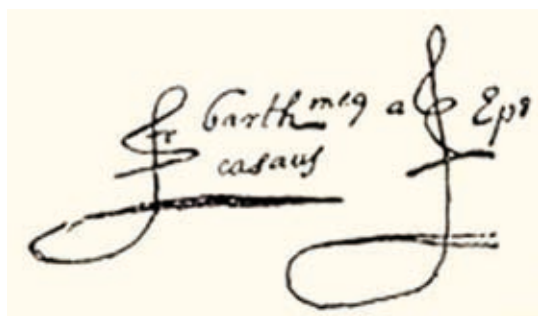


La presència del pare Cases a Catalunya el 1519 serà intensa. Veiem com negocia amb la Corona una concessió de terres a Cumaná (Veneçuela), mantindrà una acalorada discussió amb fra Joan de Quevedo, primer bisbe de Terra Ferma. A més a més, mantingué converses amb els predicadors del rei Carles per tal de redactar un Memorial en contra de l'encomienda. Però pel fet que és més conegut és pel discurs que adreçà el 12 de desembre a Molins de Rei davant el mateix rei en favor dels indis.

De nou, el 20 de novembre de 1542, trobem en Cases a Barcelona donant les gràcies al rei per haver aprovat les *Noves*

Lleis d'Índies, que prohibien l'esclavitud i limitaven les encomiendes.

Una dada de vital importància que vincula en Cases amb Catalunya és el tractament de *micer* que se li fa en la documentació reial. Era un títol honorífic exclusiu de la Corona d'Aragó que es donava a persones enteses en lleis. Així, en la sessió de Corts de 1519 es diu: “i aixecant-se mesier de Xevres i el gran canceller i van al Rei amb l'ordre i cerimònies dites i tornant-se a seure, va dir el canceller [Gattinara] al clergue: *Micer Bartomeu, sa Majestat mana que parleu*”.

A handwritten signature in black ink on aged paper. The signature is highly stylized and cursive. It begins with a large, ornate initial 'B' that loops around. The name 'Bartolomé de las Casas' is written in a cursive hand. At the end of the signature, there are the initials 'Ep'.

Aquesta formació jurídica explicaria el perquè a vegades en Cases signava fent-se dir procurador dels indis, i el fet que una part relativament important de les obres d'en Cases és de tipus jurídic.

Pel que fa a la relació amb en Colom, un biògraf d'en Cases del segle XIX, Antoni Maria Fabié afirma categòricament que “no només el va conèixer personalment, sinó que va viure en la intimitat de la seva família”¹. De fet, la relació entre ambdues famílies venia de lluny perquè el pare d'en Cases ja havia acompanyat en Colom en el primer viatge –i també ho faria en el segon acompanyat dels seus germans, Francesc, Jaume i Gabriel de Peñalosa.

També hi ha algun autor com fra Agustín Saluchí que va més enllà i arriba a afirmar que el nostre personatge ja acompanyà Colom en el seu primer viatge. En tot cas, segons la història oficial, la primera vegada que en Cases veuria en Colom seria a la tornada del primer viatge.

En Cases també es relacionà amb el germà del descobridor, el Bartolomé de les cròniques oficials.

Un darrer aspecte a comentar fa referència a l'anticastellanisme de moltes de les seves obres. Com exemple, a les *Rèpliques* podem llegir “*l'única manera de reparar el mal fet al Nou Món era que “es calés foc a Castella*”.

En resum, algunes idees ens queden clares. No existeix prova documental que fos Sevilla la seva ciutat de naixement. Trobem personatges Cases vinculats a Catalunya tot al llarg del segle XV i XVI vinculats a la Cort, experts en lleis, d'aquí el títol de micer, que com s'ha dit anteriorment era exclusiu dels territoris de la Corona d'Aragó. Serà aquí al Principat on el pare Cases farà el que es pot considerar el primer discurs en favor dels drets humans. La seva relació amb la família Colom queda demostrada, entre altres coses per la informació que aporta ell mateix en les seves obres.

I per últim, resulta que molts dels seus escrits deixen entreveure un clar anticastellanisme.

Aquest ha de ser un primer pas en la tasca de desemascarar Bartolomé de las Casas de les cròniques oficials que res té a veure amb el veritable pare Cases, català, noble, personatge il·lustrat i amic íntim d'en Colom.

1) ANTONIO MARÍA FABIÉ: *El padre fray Bartolomé de las Casas*, conferència a l'Ateneu de Madrid, 25 d'abril de 1892, p. 19.



REMENANT LA CALAIXERA

El temps corre tan de pressa que, enfeinats amb el dia, dia, no som conscients, d'aquest present que se'ns escapa i d'un futur que potser no serà nostre. Remenar la calaixera pot semblar una tasca poc important, però si ens hi fixem bé, als més petits i als avis, els encanta remenar armaris i calaixos, uns per l'afany de descobrir..., els altres per no perdre la memòria... Per tots, pot ser un joc divertit i les troballes que en ella podem fer són de vegades petits tresors de gran vàlua.

La "Revista il·lustrada JORBA" editada a Manresa, en el número d'abril de 1917, m'ha semblat una petita, però interessat troballa, i m'agradaria que en fòssiu partícips. A la portada de la revista, hi ha una fotografia general de la vila de Tarroja que acompanya l'article que traduïm i transcrivim a continuació:

"Amb el nom de Tarroja es coneguda oficialment una vila de 400 habitants, situada a la dreta del Sió, el qual fertilitza bona part de les seves terres. Tarroja poseix des de temps remots el títol de vila, les restes descobertes en el seu entorn i l'haver estat una població murada són coses que indiquen que en altre temps havia estat important. Avui encara es veuen formant part de diferents cases, fragments de l'antiga muralla, que a mitjans del segle XIX, estaven encara força conservades, amb les seves portes, anomenades modernament, de la plaça Nova, de cal Capell i de cal Mariagana, a més a més existint encara una obertura anomenada la Bretxa.

L'antiga església seria molt petita, no queda d'ella mes que el campanar. L'actual dedicada a Sant Salvador, és de molt bona construcció, capacitat i domina el gust del segle XVIII,

moment en que va ser construïda, financiada per tota la població, especialment per la casa Capell i dos canonges de la família Tella. La major part de l'edifici va ser construït en la dècada de 1759 a 1769, durant aquest temps va ser rector, el sàbi Dr. Josep Vilamajor, qui havia estat abans catedràtic de Moral de Casos en la Universitat de Cervera, i des de Tarroja va passar a Vic, després d'haver obtingut per oposició, el càrrec de canonge Magistral d'aquella catedral. El Dr. Vilamajor va ser un orador molt eloqüent, notable escriptor, erudit anticuari i un dels catalans més cèlebre en aquella època.

Procedent de l'anterior parròquia, es conserva una antiga creu processional de plata,



Portada de la revista "Jorba" abril de 1917



Tarroja, vista general des del camí de Sant Antoni

que molt be podria ser del segle XVI, la qual pel seu valor i mèrit artístic és un exemplar de orfebreria.

La parròquia de Sant Salvador forma part de l'arxiprestat de Cervera i del bisbat de Solsona, des de que es va formar a finals del segle XVI. Tarroja sempre va perteneixer a la diòcesis d'Urgell, una de les més antigues d'Espanya, doncs ja un Sant Just, bisbe d'Urgell assistia l'any 527 al II concili de Toledo.

L'il·lustre sacerdot Bonaventura Mata i Pujol, gelós rector de Tarroja des de 1877 a 1897, va estudiar l'arxiu que tenia en el seu càrrec i sabem moltes de les dades que ara coneixem i la formació del Rectorològi des de l'any 1462, data del document més antic que va trobar, en l'època en que Berenguer de puignou era rector de Tarroja.

Narra la història que Aben-Gania, valí de Lleida, l'any 1133 va devastar les terres d'Urgell i part de la Ribera del Sió, però que en arribar al peu de la Segarra, va haver de retrocedir vençut per la tenaç resistència que li van oposar els habitants d'una població fortificada, que alguns creuen va ser Tarroja,

ja que es creu que els seus orígens es remunten a l'època romana.

El que sí és fora de dubte, en el segle XI existia el castell de Tarroja, que pròpiament és Torroja. En efecte en el n^o 220 de l'Appendix de la "Marca Hispànica" es troba transcrit un interessant document de l'any 1040 de l'acta de consagració de l'església d'Urgell, existent en el seu Cartulari, allí es fa menció del "castellum Turris rubea" (castell de Torre roja), al qual la vila li deu el nom...

L'antiga família senyorial que durant els segles XI, XII i començaments del XIII va portar el nom de Torroja, va deixar en les velles cròniques un rastre ben marcat del seu pas.

La casa Jorba, té un afecte especial per la vila de Tarroja i conserva d'ella molts i bons records. El seu gerent actual essent encara un nen, va residir a Tarroja durant tres anys, allí va inaugurar la seva vida comercial que com es sabut s'extenia a totes les poblacions veïnes."

Només un tast, per conèixer una mica més la nostra vila.



OCELLS AL NOSTRE TERME (XVI)

Cadenera (*Carduelis carduelis*)

La cadenera és un ocell molt conegut, ja que és un dels típics moixons de gàbia pels seus bonics colors i el seu bell cant. Els colors blancs i grocs de les ales i la màscara vermella són inconfusibles.

Es tracta d'un ocell petit, de la mida d'un pardal, que viu entre nosaltres tot l'any, si bé és molt més abundant a l'hivern, quan s'agrupa formant estols que poden arribar a ser molt nombrosos, i s'ajunta també amb altres ocells hivernants, com els pinsans i els passerells.

S'alimenta principalment de llavors i plantes, i habita a les zones arbrades prop dels camps de conreu (taques d'alzinars i camps d'ametllers). És destacada la seva predilecció per les llavors dels cards i, sempre que veieu un marge amb aquestes plantes, és probable que trobeu cadeneres alimentant-se.



Les cadeneres es poden trobar tot l'any a la Segarra. A la primavera i l'estiu el més fàcil és localitzar els mascles que canten des de la punta dels arbres, sovint als jardins dels pobles. A l'hivern, caldrà buscar-la entre els estols de moixons que volten pels guarets i camps de conreu.

Picot garser gros (*Dendrocopus major*)

El picot garser gros és el picot més comú a Catalunya després del picot verd. Aquest picot

és més forestal. És a dir que li agraden més les zones boscoses i amb arbres. A la Segarra se'l troba principalment seguint el curs dels rius i rierols, que és on hi ha els arbres més grans, on poden fer el forats que li serveixen de refugi i de niu.



Els colors d'aquest ocell el fan gairebé inconfusible, amb blancs i negres contrasten amb la taca vermella que té a la panxa. Tot i així, és difícil trobar-lo, sempre es mou pels troncs i les branques dels arbres on es troba i vola molt ràpid d'un posader a un altre.

Els picots són els causants del tamborineig que se sent a la primavera als boscos. El repicar el fa per una banda per marcar el territori, i per l'altra per buscar els cucs que viuen dins la fusta, dels quals s'alimenta pràcticament de forma exclusiva.

Si el voleu veure, el millor és anar als petits boscos de ribera que hi ha a la Segarra, principalment a la vora del riu Sió i altres rierols. És possible que el sentiu repicar o el veieu fent una ràpida volada d'un tronc a un altre.

CARLES GRANDE



LA GARBIANA

La garbiana –*Diplotaxis erucoides*– és una planta silvestre. Es caracteritza per les seves fulles basals i caulinars, flors de quatre pètals lliures, de color groc o blanc. Els seus fruits consisteixen en una síliqua llarga i estreta que en madurar-se separa en dues valves.

Els camps i els marges dels camins, a la Segarra, en el temps de primavera en queden encatifats. Encara que entre la gent pagesa, alguns l'anomenen mala herba, segurament pels seus principis tòxics (glucosinolats), les garbianes juntament amb altres flors silvestres, omplen els camps de colors i embelleixen el nostre secardinenc paisatge.

Les garbianes són molt familiars en el nostre entorn, la seva imatge casolana és una bona designació per l'associació.

Què és, doncs, la Garbiana?

“És una associació de consumidors i productors de productes ecològics”. Així responen, els membres del grup.

Consumidors de productes ecològics

“En grup, la compra és fàcil i divertida. Podem comprar en gran quantitat, així és més econòmic i no utilitzem tants envasos. Disposem d'un petit magatzem amb estoc de productes bàsics, principalment cereals. Comprem la fruita i la verdura directament als pagesos de la nostra zona. Vàrem començar fent comandes familiars personalitzades i darrerament estem provant el mètode de la cistella: una cistella igual i completa per a tots els socis. Cada quinze dies recollim la cistella i ens reunim per intercanviar projectes, materials, iniciatives, opinions...i així entre tots

anem aprenent a funcionar cada vegada millor per poder donar un bon servei tant als socis com a la resta del poble i pobles propers.

Productors de productes ecològics.

En grup, cultivar és fàcil i recreatiu. Jo planto patates, tu plantes patates, el veí planta patates... per què no fer-ho en comú? Treballar junts ens estalvia temps, esforços i és més agradable. Hem decidit plantar cebes, patates, faves, blat, sègol...i recuperar varietats locals i antigues.

També fem farina per oferir un producte acabat i de qualitat.

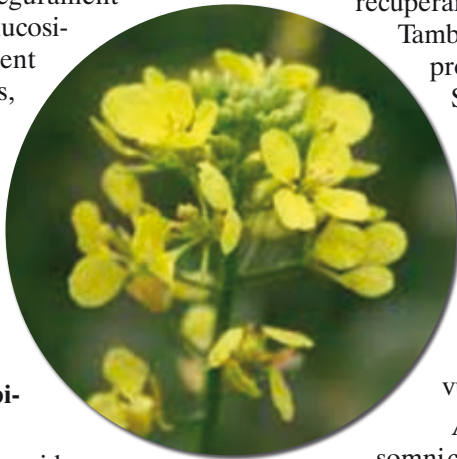
Si tenim excedent, l'intercanviem amb altres productors i cooperatives. Els pagesos més grans hi posen l'experiència, els més joves la força i entre tots hi posem molta il·lusió. Alhora, també volem estimular la producció individual i familiar per als qui vulguin viure de la terra.

Així ens apropem al nostre somni comú: ser autosuficients i tenir abundància.

Qui som?

Tarroja és un poble d'uns cent habitants. El grup de joves ens vam adonar que tots consumíem productes ecològics i tots ens desplaçàvem amunt i avall per aconseguir-los, cosa molt poc sostenible. Davant les evidències, decidírem comprar directament al pagès, i així aconseguim productes frescos i a bon preu. Així vàrem crear l'Associació de consumidors i també ens vàrem animar a produir els nostres productes: cereals en gra i farines, llegums, patates, alls, cebes, ametlles...”

Desitgem alhora que un bon consum de productes la Garbiana, un esplèndid futur.





TORNEM A L'ESCOLA

Com si no fos res, el nou curs escolar comença aquest any amb força novetats. La formació és la pedra angular de la societat del futur. Diverses informacions ens diuen que la Generalitat, el Departament d'Educació, ha treballat a consciència per incorporar a les nostres escoles i centres de formació les millors eines. Donar el suport als mestres i professors, crear un ambient agradable perquè els alumnes es puguin formar adequadament i aprofitar l'esforç que s'ha fet, serien les fites a aconseguir.

Ens trobem en un món que ha esdevingut definitivament digital i que no ens podem negar a intervenir-hi perquè ja no té pas endarrere. Les noves generacions es veuen involucrades totalment en aquest canvi. D'aquí la preocupació dels nostres governants a donar-hi suport, no només de material, sinó de domini de noves tecnologies, de maneres diferents de treballar, de nous sistemes d'aprenentatge... Això ho deia fa poc el Molt Hble. José Montilla, president de la Generalitat.

Tots hem pogut informar-nos a través dels mitjans que justament al nostre país, les estadístiques que es desprenen, una vegada clausurat el curs passat, els nostres estudiants no són pas els més brillants de tot el territori, segurament tampoc són ells els únics culpables d'aquests resultats, més aviat tots plegats hauríem d'entonar el mea culpa, pares, educadors i institucions, pel baix nivell que una bona majoria de joves manté.

El diari "El Periòdic", en edició del 26 de novembre de 2009, publicà: "Espanya no només suspèn en els grans objectius fixats per la Unió Europea (UE) per millorar el nivell educatiu el 2010, sinó que retrocedeix perillosament en els més essencials, segons l'informe presentat per la Comissió Europea.

La primera dada alarmant és el creixement del percentatge d'adolescents de 15 anys amb dificultats serioses de comprensió de la lectura, que ha passat de representar el 16,3% del total el 2000 al 25,7% el 2006, una xifra superior a la mitjana europea (24,1%) i a la d'altres països amb elevada immigració com Alemanya (20%) i França (21,7%).

L'objectiu europeu és reduir aquest percentatge al 17% el 2010.

FRACÀS ESCOLAR / El percentatge de joves de 18 a 24 anys que han abandonat els estudis a Espanya ha pujat del 29,1% el 2000 al 31,9% el 2008, més del doble de la mitjana europea (14,9%) i gairebé tres vegades més que a Alemanya (11,8%) i França (11,8%). “

Aquestes dades no són gens engrescadores. Més aviat ens auguren un futur de país, a la cua d'Europa i l'esperança per ser competitius i desenvolupar-nos com a nació, força deplorable.

De totes maneres, jo no volia pas omplir la pàgina ni tampoc l'enteniment, de dades i de problemes. Això d'educar està clar que és cosa de tots, però els que no som entesos en la matèria, ens haurem de limitar a fer el que puguem a casa nostra, en família, dedicar-nos a ser professionals de l'exemple que val més que mil paraules... i deixar per als professors i educadors les matèries d'estudi i de tècnica.

No sé ben bé si actualment s'ha perdut el costum d'aquell codi ètic o de normes que en finalitzar els estudis et feien a mà perquè acompanyés tota la vida i es tingués sempre present. Està clar que els valors no venen inclosos ni garantits en un full de paper emmarcat, que és penjat en el despatx. Els valors s'aprenen i s'incorporen en la família, amb els amics, els bons mestres, els bons governs, que al cap i a la fi dicten les lleis i fan complir les normes, la qual cosa sembla que fa anys està en crisi, i no té caire de canvi.

Catalunya havia estat molt avançada en aquest tema, diria que pionera. Només cal recordar les escoles i l'ensenyament, en les primeres dècades del segle XX. A poc a poc hem anat rebaixant, sembla com si ens allunyèssim del nord (Europa) per anar lliscant cap al sud. Mentre Catalunya els anys 20 era capdavantera, Espanya encara es debatia en contractes per a mestres. En aquest cas, per a dones mestres, que feien posar els pèls de punta i com podem comprovar, el tracte que es donava a la dona era d'allò més denigrant.

M'ha vingut a les mans aquest model de contracte que transcriu a continuació, del qual obio els comentaris, ja que ell mateix ho diu tot. La gent adulta, a qui no ens va quedar més alternativa que l'aprenentatge a l'escola de la postguerra, en sap alguna cosa... Els joves amb la seva lectura, poden intuir i, sobretot, comprendre els vostres majors, que s'han esforçat perquè la formació que vosaltres obteniu, superi amb escreix la que ells van rebre.

Transcrit segons consta en:

Contrato de maestras 1923 (T.E. Castilla -La Mancha)

Este es un acuerdo entre la señorita.....maestra, y el Consejo de Educación de la Escuela.....por la cual la señorita.....acuerda impartir clases durante un período de ocho meses a partir del.....de septiembre de 1923. El Consejo de Educación acuerda pagar a la señorita....la cantidad de (75) mensuales.

La señoritaacuerda:

- 1.- No casarse. Este contrato queda automáticamente anulado y sin efecto si la señorita se casa.
- 2.- No andar en compañía de hombres.
- 3.- Estar en su casa entre las 8:00 de la tarde y las 6:00 de la mañana, a menos que sea atender en función escolar.
- 4.- No pasearse por heladerías del centro de la ciudad.
- 5.- No abandonar la ciudad bajo ningún concepto sin permiso del presidente del Consejo de delegados.
- 6.- No fumar cigarrillos. Este contrato quedará automáticamente anulado y sin efecto si se encontrara a la maestra fumando.
- 7.- No beber cerveza, vino ni whisky. Este contrato quedará automáticamente anulado y sin efecto si se encuentra la maestra bebiendo cerveza, vino o whisky.
- 8.- No viajar en coche o automóvil con ningún hombre excepto su hermano o su padre.
- 9.- No vestir ropas de colores brillantes.
- 10.- No teñirse el pelo.
- 11.- Usar al menos dos enaguas.
- 12.- No usa vestidos que queden a más de cinco centímetros por encima de los tobillos.

13.- Mantener limpia el aula.

- a) barrer el suelo al menos una vez al día
- b) fregar el suelo del aula al menos una vez por semana con agua caliente
- c) limpiar la pizarra al menos una vez al día
- d) encender el fuego a las 7:00, de modo que la habitación esté caliente a las 8,00, cuando lleguen los niños.

14.- No usar polvos faciales, no maquillarse ni pintarse los labios

Escuela Pública de niñas, Casasimarro Cuenca

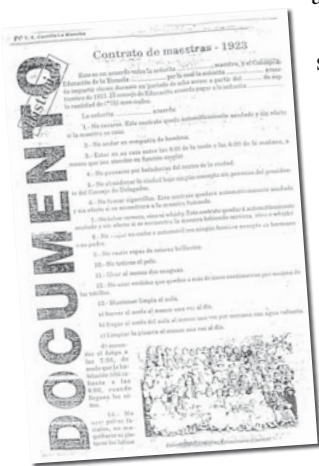
Cal no perdre de vista que aquest contracte era de l'any 1923. No sabem fins quin any es va fer signar i va ser vàlid. La distància amb l'ensenyament que s'impartia a Catalunya en aquella època era abismal.

Actualment ja no hi ha cap assignatura a l'escola de "Formación del Espíritu Nacional", però encara resta ben viva en la ment de molts espanyols, l'admiració als fundadors del Nacional-Sindicalismo, la qual cosa (als que tenim una edat) ens esborrona. No he pogut oblidar un paràgraf que de joveneta, llegíem, quan ens tocava la lliçó corresponent de "Formación Política (niñas) en l'Enciclopedia de tercer grado". Mai el vaig entendre i tampoc gosava preguntar, deia així: "*...Las huelgas, los separatismos, las luchas de clases y los ataques a la religión*

estaban al orden del día y todo parecía indicar que el espíritu heroico y elevado de los tiempos imperiales habia desaparecido. Pero no era así. En el fondo de la mayoría de los españoles estaba latente el fuego patrio. Solo era preciso avivarlo y esta misión, que constituye su mayor gloria, fue realizada por el Nacional-Sindicalismo."

Era temps de postguerra. Han passat molts anys, però l'acritud, el ressentiment i l'animadversió encara resta viva en la ment de molts. Ens cal una profunda reflexió i un assenyat ensenyament, sense protagonismes polítics. Tenim al país grans professionals que repton el futur per millorar la formació. Tant de bo tornem un dia a ser capdavanters i ens en puguem sentir ufanosos.

JOSEFINA CARULLA I PORTA





ESCRIUEN ELS NOSTRES LECTORS

“Todos los catalanes, que también nos sentimos españoles, estamos orgullosos de la victoria de nuestra selección. La noche mágica, tensada por los nervios de la emoción hasta los últimos minutos de la prórroga, fue culminada con unas celebraciones propias de una euforia largamente contenida. Como protagonistas de la epopeya histórica, un grupo de héroes que representan a la sociedad catalana y española. Y, por encima de la sencillez que desprenden nuestros futbolistas, la satisfacción de ver a personas, de diversas comunidades autonómicas, luchando por una misma camiseta, la roja, y por un solo país España. Una imagen que para los españoles, que somos catalanes y vivimos en Cataluña, coge una doble importancia al haber vivido, con tan sólo unas pocas horas de diferencia, una manifestación popular independentista por el centro de Barcelona. Hay quienes, desde diversos medios de comunicación, intentan inculcarnos que es imposible ser español y catalán a la vez. Y que, los que vivimos en Cataluña no podemos sentirnos españoles. ¿Por qué intentan, ciertos líderes de opinión y políticos, hacernos ver que un catalán no se puede sentir español? Y, lo más grave de todo ello, es que esta campaña, cuyo extremismo no habíamos conocido hasta la fecha, está encabezada por el PSC y por un presidente de la Generalitat de origen cordobés. A todos ellos, y con la satisfacción aún latente de la victoria de España en el mundial de fútbol, decirles, en voz bien alta, que sí, que nos sentimos catalanes y españoles a la vez. Y, al igual que nosotros, muchos miles de personas más. Felicidades España por la estrella de campeones del mundo en nuestra camiseta”.

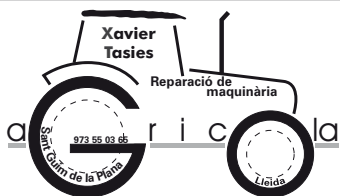
Això, que acaben de llegir, és la transcripció, fil per randa, de l'article publicat en el butlletí mensual que

reparteix, gratuïtament, l'ajuntament d'una població de la província de Tarragona, entre els vilatans. L'autor signa amb les sigles, bessones, del principal partit de l'oposició. Suposo que no mereix cap comentari. La malèvola intenció de sembrar discòrdia, on tot és pau i tranquil·litat ciutadanes, és tan evident que no cal dedicar-hi ni una sola lletra.

Després de la sentència del TC, les properes eleccions tindran una importància cabdal. Cal que afinem bé i votem en clau “Catalunya” deixant de banda qualssevolgües altres condicionants. Ara, tots coneixem les intencions dels diversos partits. Anem, doncs, a votar pel bé del nostre país.

M'acabo d'assabentar que totes les associacions de veïns i veïnes de Cornellà del Llobregat (comarca Baix Llobregat) han recomanat als ciutadans que en cas d'una consulta sobre la independència de Catalunya votin “No”. És una ciutat que s'ha fet gran (ultrapassa els 80.000 habitants) gràcies a la immigració dels anys de postguerra i que, en la majoria de casos, compta ja amb la tercera generació nascuda al Principat. Aquest posicionament em preocupa i molt, ja que, si hem fem una lectura realista, hem d'arribar a la trista evidència que no se senten catalans, fins al punt que tampoc accepten la llengua catalana com a forma natural d'expressió. Vull ser sincer i no tinc altra sortida mental que creure, fefaentment que a hores d'ara, dur a terme la consulta sobiranista ens conduiria al fracàs més absolut. L'anomenat “cinturó roig de Barcelona”, mal ens pesi, segueix sent decisiu a qualsevol consulta democràtica.

ANTONI MOLINÉ



Tel. 973 53 16 73 - Part. 973 53 16 06 - Av. Mil·lenari, 38 - 25200 CERVERA



Hostal
Jaumet
Fundat el 1890
TORÀ

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel./Fax 973 47 30 77
25750 TORÀ (Lleida)

www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com